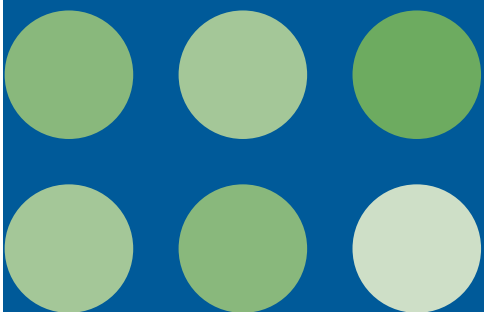

Adfærdskodeks for europæiske statistikker

DANMARKS
STATISTIK

Adfærdskodeks for europæiske statistikker

Oplag: 2000

Maj 2006

Danmarks Statistiks Trykkeri

Trykt udgave

ISBN 87-501-1550-2

Web-udgave

ISBN 87-501-1551-0

Adfærdskodeks for europæiske statistikker

15 principper vedtaget af
EU's Statistiske Programkomité d. 24. feb. 2005

Institutionelle rammer

1. Faglig uafhængighed
2. Bemyndigelse til at indsamle data
3. Tilstrækkelige ressourcer
4. Kvalitetsforpligtelse
5. Statistisk fortrolighed
6. Upartiskhed og objektivitet

Statistiske fremgangsmåder

7. God metodologi
8. Egnede statistiske fremgangsmåder
9. Begrænset byrde for respondenterne
10. Omkostningseffektivitet

Statistiske produkter

11. Relevans
12. Nøjagtighed og pålidelighed
13. Aktualitet og punktlighed
14. Sammenhæng og sammenlignelighed
15. Tilgængelighed og klarhed

Institutionelle rammer

Institutionelle og organisatoriske faktorer har en afgørende indflydelse på effektiviteten og troværdigheden af en statistikmyndighed, der producerer og formidler europæiske statistikker. De vigtigste faktorer i denne forbindelse er faglig uafhængighed, bemyndigelse til at indsamle data, tilstrækkelige ressourcer, kvalitetsforpligtelse, statistisk fortrolighed, upartiskhed og objektivitet.

1. Faglig uafhængighed

Statistikmyndigheders faglige uafhængighed af andre politiske, regulerende eller administrative myndigheder og organer og af aktører fra den private sektor sikrer europæiske statistikkers troværdighed.

Indikatorer

- Det er ved lov fastsat, at statistikmyndigheden kan producere og formidle officielle statistikker uafhængigt af politisk og anden indflydelse udefra.
- Lederen af statistikmyndigheden indtager en hierarkisk position, som er tilstrækkelig høj til at have kontakt på højeste niveau med politiske og administrative myndigheder. Den pågældende bør være i besiddelse af faglige kvalifikationer på højeste niveau.
- Lederen af statistikmyndigheden og i givet fald lederne af dens statistiske organer har ansvaret for, at produktionen og formidlingen af de europæiske statistikker er uafhængig.
- Lederen af statistikmyndigheden og i givet fald lederne af dens statistiske organer har alene ansvaret for at fastlægge statistiske metoder, standarder og procedurer og for indholdet og tidspunkterne for offentliggørelse af statistikker.
- Der udgives statistiske arbejdsprogrammer og periodiske situationsrapporter.
- Statistiske publikationer offentliggøres som sådanne og må ikke udgives sammen med politiske udtalelser og principerklæringer.
- Når det er relevant, kommenterer statistikmyndigheden offentligt statistiske emner, herunder også kritik og misbrug af officielle statistikker.

2. Bemyndigelse til at indsamle data

Statistikmyndigheder skal have en klar lovmæssig bemyndigelse til at indsamle data til europæiske statistikker. Forvaltninger, virksomheder og husholdninger og den brede offentlighed kan ved lov pålægges at give adgang til eller levere data til europæiske statistikker, hvis statistikmyndigheden anmoder om det.

Indikatorer

- Bemyndigelsen til at indsamle data til produktion og formidling af officielle statistikker er fastsat ved lov.
- Den nationale lovgivning giver statistikmyndigheden mulighed for at anvende administrative registre til statistiske formål.
- Statistikmyndigheden kan med hjemmel i retsfor skrifter gøre det obligatorisk at deltage i statistiske undersøgelser.

3. Tilstrækkelige ressourcer

Statistikmyndighederne skal råde over tilstrækkelige ressourcer til at opfylde behovene i forbindelse med europæiske statistikker.

Indikatorer

- De personalemæssige og finansielle ressourcer og it-ressourcerne er både kvantitativt og kvalitativt tilstrækkelige til at dække de løbende behov i forbindelse med europæiske statistikker.
- De europæiske statistikers omfang, detaljeringsniveau og omkostninger står i rimeligt forhold til behovene.
- Der findes procedurer til vurdering af og begrundelse for behovet for nye europæiske statistikker i forhold til de omkostninger, der er forbundet hermed.
- Der findes procedurer til vurdering af, om der fortsat er behov for alle europæiske statistikker for at fastslå, om der er statistikker, som kan undværes eller reduceres i omfang for at frigøre ressourcer.

4. Kvalitetsforpligtelse

Alle deltagerne i det europæiske statistiske system er forpligtet til at arbejde og samarbejde efter principperne i det europæiske statistiske systems kvalitetserklæring.

Indikatorer

- Produktkvaliteten overvåges regelmæssigt efter det statistiske systems kvalitetsprincipper.
- Der findes procedurer til overvågning af kvaliteten af indsamlingen, bearbejdningen og formidlingen af statistikker.
- Der findes procedurer til behandling af kvalitetsspørgsmål, herunder kompromisser angående kvaliteten, og til koordinering af planlægningen i forbindelse med eksisterende og kommende undersøgelser.
- Kvalitetsretningslinjerne er dokumenteret og personalet veluddannet. Disse retningslinjer foreligger skriftligt og er offentligtgjort.
- Der foretages en regelmæssig og grundig gennemgang af de vigtigste statistiske produktioner eventuelt med bistand fra eksterne eksperter.

5. Statistisk fortrolighed

Det skal i alle henseender garanteres, at dataleverandørernes (husholdningerne, virksomhederne, forvaltningerne og andre respondenter) identitet beskyttes, at de leverede oplysninger behandles fortroligt og kun anvendes til statistiske formål.

Indikatorer

- Den statistiske fortrolighed er sikret ved lov.
- Personale, der ansættes i statistikmyndigheden, indgår juridisk bindende forpligtelser angående fortrolighed.
- Ved forsætligt brud på den statistiske fortrolighed pålægges der strenge straffeforanstaltninger.
- Der gives instrukser og retningslinjer om beskyttelsen af den statistiske fortrolighed i forbindelse med produktionen og formidlingen af data. Disse retningslinjer foreligger skriftligt og er offentliggjort.
- Der er truffet fysiske og teknologiske forholdsregler til beskyttelse af statistiske databasers sikkerhed og integritet.
- Der gælder strenge regler for eksterne brugere, som ønsker at få adgang til statistiske mikrodata til forskningsformål.

6. Upartiskhed og objektivitet

Statistikmyndigheder skal producere og formidle europæiske statistikker under overholdelse af videnskabelig uafhængighed og på en objektiv, professionel og gennemsigtig måde, således at alle brugere behandles på lige fod.

Indikatorer

- Statistikker udarbejdes på et objektivt grundlag ud fra statistiske kriterier.
- Valg af kilder og statistiske metoder sker ud fra statistiske kriterier.
- Fejl, der konstateres i offentliggjorte statistikker, korrigeres hurtigst muligt og bringes til offentlighedens kendskab.
- Oplysninger om statistikmyndighedens metoder og fremgangsmåder er offentligt tilgængelige.
- Tidspunkter for offentliggørelse af statistikker meddeles på forhånd.
- Alle brugere har lige og samtidig adgang til statistikker, der offentliggøres, mens eksterne brugeres privilegerede adgang til dataene forud for offentliggørelsen begrænses, kontrolleres og meddeles offentligheden. Hvis oplysninger lækkes til offentligheden, træffes forholdsregler forud for offentliggørelsen for at sikre objektiviteten.
- Offentliggørelse af statistiske data og erklæringer i forbindelse hermed på pressekonferencer er objektive og upartiske.

Statistiske fremgangsmåder

Statistikmyndighederne skal overholde alle europæiske og andre internationale standarder, retningslinjer og god praksis, når de tilrettelægger, indsamler, bearbejder og formidler officielle statistikker. Statistikkernes troværdighed øges, hvis statistikmyndigheden er kendt for god forvaltning og effektivitet. De relevante kriterier i denne forbindelse er en god metodologi, passende statistiske fremgangsmåder, begrænset byrde for respondenterne og omkostnings-effektivitet.

7. God metodologi

Statistikker af høj kvalitet skal være baseret på en god metodologi. Dette forudsætter egnede værktøjer, fremgangsmåder og knowhow.

Indikatorer

- Statistikmyndighedens overordnede metodologiske rammer er i overensstemmelse med europæiske og andre internationale standarder, retningslinjer og god praksis.
- Der findes fremgangsmåder, som sikrer, at hele statistikmyndigheden konsekvent anvender standardbegreber, -definitioner og -klassifikationer.
- Virksomhedsregistret og stikprøvegrundlaget for befolkningsundersøgelser evalueres regelmæssigt og justeres om nødvendigt for at sikre høj kvalitet.
- Der er nøje overensstemmelse mellem nationale og europæiske klassifikationer og sektoropdelingssystemer.
- Der rekrutteres højt uddannet personale inden for de relevante fagdiscipliner.
- Personalet deltager i internationale relevante efteruddannelseskurser og konferencer og tager kontakt med andre statistikere på internationalt plan for at drage fordel af de bedste kollegers viden og for at udvide dets knowhow.
- Der indledes samarbejde med videnskabelige kredse for at forbedre metodologien, og via eksterne undersøgelser vurderes kvaliteten og effektiviteten af de anvendte metoder for om muligt at forbedre dem.

8. Egnede statistiske fremgangsmåder

Statistikker af høj kvalitet skal være baseret på egnede statistiske fremgangsmåder lige fra indsamlingen til valideringen af data.

Indikatorer

- Når europæiske statistikker er baseret på administrative data, skal de hertil anvendte definitioner og begreber ligge tæt op ad de definitioner og begreber, der anvendes til statistiske data.
- Spørgeskemaer til statistiske undersøgelser afprøves systematisk forud for indsamlingen af data.

- Undersøgelserplaner, stikprøveudtagninger og stikprøvevægte skal have et solidt grundlag og gennemgås regelmæssigt og revideres eller opdateres om nødvendigt.
- Undersøgelser "i marken", indlæsning og kodning af data kontrolleres rutinemæssigt og revideres efter behov.
- Egnede computersystemer til editing og imputering anvendes og gennemgås regelmæssigt og revideres eller opdateres efter behov.
- Revisioner foretages i henhold til standardiserede, veletablerede og gennemsigtige fremgangsmåder.

9. Begrænset byrde for respondenterne

Indberetningsbyrden bør stå i rimeligt forhold til brugernes behov og bør ikke være for stor for respondenterne. Statistikmyndigheden overvåger indberetningsbyrden og fastsætter mål for gradvis reduktion af den.

Indikatorer

- De europæiske statistikkers omfang og detaljeringsgrad er begrænset til det absolut nødvendige.
- Ved hjælp af passende stikprøvemetoder fordeles indberetningsbyrden så jævnt som muligt over undersøgelsespopulationerne.
- Oplysningerne fra virksomhederne hentes så vidt muligt direkte fra deres regnskaber, og for at lette indberetningen af disse data sker dette så vidt muligt elektronisk.
- Bedste skøn og tilnærmede værdier kan accepteres, når nøjagtige data ikke foreligger direkte.
- Når det er muligt, anvendes administrative kilder for at undgå at anmode om de samme data flere gange.
- Fælles benyttelse af data inden for en statistikmyndighed er almindelig praksis for at begrænse antallet af undersøgelser.

10. Omkostningseffektivitet

Ressourcer skal udnyttes bedst muligt.

Indikatorer

- Til overvågning af statistikmyndighedens anvendelse af ressourcerne foretages både intern og uafhængig ekstern kontrol.
- Rutinemæssigt kontorarbejde (fx datafangst, -kodning, -validering) automatiseres i størst mulig udstrækning.
- Informations- og kommunikationsteknologi udnyttes optimalt til indsamling, bearbejdning og formidling af data.
- Der gøres en målrettet indsats for i større omfang at kunne uddrage statistiske data af administrative registre og dermed undgå omkostningskrævende undersøgelser.

Statistiske produkter

De producerede statistikker skal opfylde brugernes behov. Statistikker skal være udarbejdet i overensstemmelse med europæiske kvalitetsstandarder og skal dække behovene hos EU-institutionerne, regeringer, forskningsinstitutioner, virksomheder og offentligheden i almindelighed. Det er af afgørende betydning, at statistikkerne er relevante, nøjagtige og pålidelige, aktuelle, sammenhængende, sammenlignelige mellem regioner og lande og direkte tilgængelige for brugerne.

11. Relevans

Europæiske statistikker skal opfylde brugernes behov.

Indikatorer

- Der findes fremgangsmåder til at høre brugerne, overvåge relevansen og de eksisterende statistikkers faktiske opfyldelse af deres behov og til at rådgive dem om nye behov og prioriteringer.
- I arbejdsprogrammet gøres der rede for, hvilke behov der er prioriteret, og hvordan de opfyldes.
- Der foretages regelmæssigt undersøgelser af brugertilfredsheden.

12. Nøjagtighed og pålidelighed

Europæiske statistikker skal nøjagtigt og pålideligt afspejle virkeligheden.

Indikatorer

- Kildedata, foreløbige resultater og statistiske produkter evalueres og valideres.
- Stikprøvefejl og øvrige fejl måles og dokumenteres systematisk i overensstemmelse med det europæiske statistiksystems kvalitetskriterier.
- Der foretages regelmæssigt undersøgelser og analyser, hvoraf resultaterne anvendes internt til forbedring af de statistiske fremgangsmåder.

13. Aktualitet og punktlighed

Europæiske statistikker skal være aktuelle og udgives punktligt.

Indikatorer

- Aktualitet opfylder de højeste europæiske og internationale formidlingsstandarder.
- Et fast dagligt tidspunkt er fastsat for offentliggørelse af europæiske statistikker.
- De europæiske statistikkers hyppighed tilgodeser i størst muligt omfang brugernes behov.

- Afvigelser fra udgivelsestidsplanen meddeles og begrundes på forhånd, og der fastsættes en ny offentliggørelsesdato.
- Foreløbige resultater, der som helhed er af acceptabel kvalitet, kan offentliggøres, hvis det anses for hensigtsmæssigt.

14. Sammenhæng og sammenlignelighed

Europæiske statistikker bør være konsistente indbyrdes og over en tidsperiode og bør desuden være sammenlignelige mellem regioner og lande. Samme type data fra forskellige kilder bør kunne kombineres og anvendes sammen.

Indikatorer

- Statistikkerne er indbyrdes sammenhængende og konsistente (fx matematisk og bogføringsteknisk identitet).
- Statistikkerne er sammenhængende eller forenelige inden for en rimelig periode.
- Statistikkerne udarbejdes på grundlag af fælles standarder, hvad angår dækningsområde, definitioner, enheder og klassifikationer i de forskellige undersøgelser og kilder.
- Statistikk fra forskellige undersøgelser og kilder sammenlignes og harmoniseres.
- Datasammenlignelighed mellem landene sikres ved regelmæssige kontakter mellem det europæiske statistiske system og medlemsstaternes statistiske systemer. Der foretages metodologiske undersøgelser i nært samarbejde mellem medlemsstaterne og Eurostat.

15. Tilgængelighed og klarhed

Europæiske statistikker bør præsenteres i en klar og letforståelig form og formidles på en passende og velegnet måde og bør desuden være tilgængelige på en objektiv måde sammen med relevante metadata og forklaringer.

Indikatorer

- Statistikk præsenteres i en form, som gør det lettere at fortolke dataene og foretage relevante sammenligninger.
- Ved formidlingen anvendes moderne informations- og kommunikationsteknologi og i givet fald traditionelle trykte publikationer.
- Skræddersyede analyser stilles til rådighed, hvis det er muligt, og offentliggøres.
- Mikrodata kan gøres tilgængelige til forskningsformål. Adgangen hertil er underkastet strenge regler.
- Metadata dokumenteres efter standardiserede metadata-systemer.
- Brugere holdes underrettet om den anvendte metodologi i det statistiske arbejde og om kvaliteten af de statistiske produkter i forhold til det europæiske statistiske systems kvalitetskriterier.

Danmarks Statistik
Sejrøgade 11
2100 København Ø

Tlf. 39 17 39 17

www.dst.dk
dst@dst.dk

Denne adfærdskodeks har til formål at sikre **uafhængighed, integritet og ansvarlighed** hos producenter af officiel statistik på både nationalt og europæisk niveau.

Overholdelse af adfærdskodeksen omfatter hele det officielle statistiksystem, herunder også ministerier og styrelser uden for Danmarks Statistik, som udarbejder statistik til EU.

Kodeksen består af 15 principper. Til hvert princip er knyttet en række indikatorer til implementering af kodeksen.

Kodeksen er vedtaget af EU's Statistiske Programkomité i februar 2005. Den er offentliggjort i en meddelelse fra Kommissionen den 25. maj 2005 og tiltrådt af Rådet af Økonomi- og Finansministre den 7. juni 2005.

Adfærdskodeksen findes også på: www.dst.dk/kodeks

En engelsk udgave er tilgængelig på:
<http://europa.eu.int/comm/eurostat/quality>